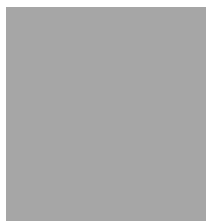

CỤC DU LỊCH QUỐC GIA VIỆT NAM
VIỆN NGHIÊN CỨU PHÁT TRIỂN DU LỊCH

TÀI LIỆU HỘI THẢO
HOẠT ĐỘNG VUI CHƠI GIẢI TRÍ TẠI CÁC CÔNG VIÊN
GIẢI TRÍ, CÔNG VIÊN CHỦ ĐỀ Ở VIỆT NAM

Hà Nội, 21/9/2023

iTDR

MỤC LỤC

Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực làm việc trong công viên giải trí.....	3
Công viên giải trí tại Việt Nam bắt kịp xu hướng thế giới.....	7
Xu hướng phát triển của các công viên giải trí phục vụ khách du lịch ở Việt Nam	14
Kinh nghiệm quản lý hoạt động vui chơi giải trí tại công viên chủ đề ở Việt Nam .	26

Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực làm việc trong công viên giải trí

Công ty CP Dịch Vụ giải trí Hà Nội

Công ty CP Dịch Vụ giải trí Hà Nội (tên thường gọi Công viên Hồ Tây), tên giao dịch Quốc tế là HASECO có địa chỉ tại 614 Lạc Long Quân, Tây Hồ, Hà Nội và được thành lập ngày 04/11/1998 theo quyết định của UBND thành phố Hà Nội. Ngành nghề kinh doanh chính: Kinh doanh dịch vụ vui chơi giải trí: Công viên nước và Công viên Mặt trời mới (đang tạm dừng hoạt động chờ phê duyệt quy hoạch); Kinh doanh du lịch lữ hành; Cho thuê địa điểm hội nghị, hội thảo; Dịch vụ ăn uống giải khát; Dịch vụ văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao và rèn luyện sức khỏe; Hàng năm công ty giải quyết việc làm cho 200 – 300 người đang trong độ tuổi lao động. Cũng như các doanh nghiệp khác, Công ty luôn mong muốn có được nguồn nhân lực ổn định, đảm bảo về chất lượng và số lượng để phát triển kinh doanh.

Hiện nay tình hình dịch bệnh cơ bản được kiểm soát, đời sống kinh tế xã hội đang bắt đầu trở lại trạng thái bình thường mới nhưng lĩnh vực vui chơi giải trí vẫn đang đứng trước một số khó khăn và thách thức mới. Một trong những khó khăn lớn nhất là nguồn nhân lực.

1. ĐẶC THÙ VỀ NHÂN SỰ TRONG LĨNH VỰC VUI CHƠI GIẢI TRÍ NGOÀI TRỜI.

- **Bị chi phối bởi tính thời vụ:** lấy ngắn nuôi dài. Doanh thu của Công viên Hồ Tây chủ yếu là từ công viên nước. thời gian hoạt động ngắn ngủi trong mùa hè (công viên Nước mở cửa từ giữa tháng 4 cho đến cuối tháng 9, kéo dài chỉ 05 tháng nhưng tập trung cao điểm chỉ vào 02 tháng: tháng 6 và tháng 7).

- **Lao động ngoài trời, điều kiện làm việc vất vả:** Với sản phẩm chủ yếu và đặc thù là vui chơi giải trí ngoài trời, tập trung vào các tháng nắng nóng nhất trong năm nên lực lượng lao động theo nghề chủ yếu làm việc ngoài trời. Nhất năm Công việc chủ yếu của người lao động là làm việc ngoài trời. So với công việc tương tự tại các khu vui chơi giải trí trong nhà hay mặt bằng chung trong cùng vị trí công việc thì người lao động sẽ mong muốn điều kiện làm việc trong nhà tốt hơn.

- **Ngày công đi làm bị ảnh hưởng bởi điều kiện thời tiết:** Vì sản phẩm vui chơi giải trí ngoài trời là chủ yếu nên điều kiện thời tiết ảnh hưởng trực tiếp tới người lao động: có thể nghỉ làm đột xuất theo thông báo.

- **Phần lớn lao động nghề tại bộ phận trực tiếp là lao động trẻ:** Vì công viên hoạt động mang tính thời vụ, do đó lực lượng lao động phần lớn là lao động trẻ tuổi: sinh viên đang học và mới ra trường làm việc mang tính tạm thời và kiếm thêm thu nhập. Lực lượng lao động này không ổn định và có thể gắn bó trong một thời điểm hoặc khoảng thời gian nhất định. Công tác tuyển dụng phải thường xuyên và bổ sung kịp thời.

- Việc thuê **bổ sung lực lượng nhân sự partime** theo thời điểm, theo sự kiện diễn ra thường xuyên do các chương trình lớn của khách hàng phát sinh hoặc vào dịp ngày Lễ Tết.

2. HIỆN TRẠNG NHÂN SỰ TẠI KHU VUI CHƠI GIẢI TRÍ CÔNG VIÊN NƯỚC HỒ TÂY.

- **Độ tuổi:** Vào mùa hoạt động Công viên nước - Công viên Hồ Tây với lực lượng lao động phần lớn là trẻ tuổi: sinh viên 22-24 tuổi. Lực lượng nòng cốt thì có độ tuổi trung bình là: 42 tuổi, phần lớn đã gắn bó với công viên nhiều năm.

- **Trình độ tay nghề:** Đại học, Cao Đẳng với nhân viên quản lý, văn phòng và phần lớn là THPT với khối tác nghiệp.

- **Sự gắn bó:** nhân sự dài hạn tại công ty đều là những cán bộ, nhân viên tâm huyết với công ty. Có nhiều cán bộ, nhân viên đã có thâm niên 20 năm trở lên. Tuy đời sống còn chưa cao so với bình quân của mặt bằng chung của Xã hội, nhưng Công viên Hồ Tây vẫn có một lượng lao động cốt lõi yêu nghề, gắn bó với Công viên từ thời kỳ đầu. Số lượng này thường là lao động có địa chỉ cư trú gần công viên Hồ Tây, thuận tiện đi làm. Để giữ được lực lượng lao động có nghề và gắn bó này, Ban Lãnh đạo Haseco cũng chú trọng việc quan tâm, chăm lo tới đời sống của người lao động, tổ chức nhiều hoạt động ý nghĩa nâng cao tinh thần tập thể và văn hoá công ty.

3. CÁC BIỆN PHÁP ỔN ĐỊNH VÀ NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG NHÂN SỰ TẠI CÔNG VIÊN HỒ TÂY.

Việc nâng cao chất lượng nguồn nhân lực cũng là vấn đề cấp bách trong giai đoạn phục hồi và phát triển kinh doanh. Chất lượng nguồn nhân lực thời gian qua tuy đã được tập trung đẩy mạnh nhưng vẫn còn nhiều hạn chế như: nguồn nhân lực được đào tạo chưa thật sự đạt chuẩn; đào tạo chưa chú ý đến đào tạo nguồn nhân lực trình độ và chất lượng tay nghề cao; chưa chú trọng đào tạo các nghiệp vụ chuyên sâu, chủ yếu đào tạo về nhân sự, nhân viên mà chưa chú trọng đào tạo về nhân lực quản lý...

Để phát triển kinh doanh bền vững phải phát triển nguồn nhân lực có chất lượng, có kỹ năng cao. Đây cũng là một trong những đột phá chiến lược để phát triển kinh doanh vui chơi giải trí trong thời gian tới. Sau đây là một số giải pháp nâng cao chất lượng nguồn nhân lực:

Thứ nhất: Chú trọng công tác tuyển dụng

Muốn có được nguồn nhân lực chất lượng cao, doanh nghiệp cần xây dựng và đưa ra kế hoạch tuyển dụng nhân sự hợp lý, mang tính chiến lược phù hợp với văn hóa, đặc thù của doanh nghiệp. Tuyển dụng là một trong các hoạt động ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng nguồn nhân lực của mỗi doanh nghiệp. Doanh nghiệp có thể thực hiện trực tiếp tuyển dụng hoặc lựa chọn các đơn vị tuyển dụng uy tín, chất lượng, hiệu quả cao. Lựa chọn giải pháp tuyển dụng khoa học, đúng hướng có thể mang về cho doanh nghiệp các lợi ích sau đây:

- Giúp doanh nghiệp tuyển dụng được đội ngũ nhân sự phù hợp với các vị trí cần.
- Không phải mất chi phí cho nguồn nhân lực không mang đến hiệu quả cao.
- Tiết kiệm chi phí đào tạo nguồn nhân lực sau khi làm việc
- Tránh trường hợp liên tục phải tuyển dụng nhân sự mới, hạn chế tình trạng nhân viên “nhảy việc”

Thứ 2: Chú trọng đến chiến lược phát triển, đào tạo nhân lực.

Muốn phát triển bền vững, doanh nghiệp cần xây dựng chiến lược kinh doanh song song cùng chiến lược phát triển nguồn nhân lực phù hợp. Cần gắn kế hoạch kinh doanh ở mỗi thời kỳ với những mục tiêu cụ thể qua mỗi giai đoạn. Từ đó quy hoạch nguồn nhân lực ở các vị trí, phòng ban cho thích hợp.

Nên xây dựng mô tả vị trí chức danh công việc, mô tả quy trình làm việc theo vị trí chức danh công việc. Từ đó có thể dễ dàng xây dựng những phương án đào tạo phù hợp như đào tạo lại, đào tạo tại chỗ, đào bằng bài giảng điện tử... hoặc bổ sung thêm đào tạo kỹ năng theo tính chất công việc để đáp ứng yêu cầu của công việc.

Nên tạo điều kiện thuận lợi để người lao động được học tập như: hỗ trợ về mặt thời gian, kinh phí, phân bổ người làm thay để nhân viên toàn tâm, toàn ý cho quá trình học tập.

Thúc đẩy việc nhân viên học hỏi, tự tìm tòi, nâng cao trình độ bản thân qua các khóa đào tạo trực tuyến, internet, tạo môi trường học tập ngay ở trong doanh

nghiệp. Ví dụ sắp xếp nhân viên mới cùng bộ phận với các nhân viên giàu kinh nghiệm để họ có thể học việc nhanh chóng.

Thứ 3: Chú trọng đến cơ chế, chính sách, chế độ.

Căn cứ vào đặc thù, tính chất hoạt động kinh doanh cần hoàn thiện cơ chế, chính sách thu hút phù hợp với tính chất công việc, nhu cầu người lao động đáp ứng yêu cầu của công việc như: lương theo giờ, lương khoán, lương cộng tác viên, lương thời vụ và dài hạn.

Ngoài ra khi vào làm tại công ty, nhân sự ngoài thu nhập, bản thân sẽ được làm trong môi trường thế nào? Sẽ được đào tạo bài bản, có thêm nhiều kỹ năng mới? có những chế độ khác như: được công ty đãi thọ ăn ca hay được tham gia vào các hoạt động thể thao, văn nghệ của công ty, nghỉ mát...???

Thứ 4: Bồi dưỡng, trọng dụng nhân tài nhằm xây dựng đội ngũ nhân sự nòng cốt

Việc phát hiện, bồi dưỡng, sử dụng nhân tài đúng nơi, đúng chỗ trong công việc có thể mang đến hiệu suất làm việc cao, là nền tảng giúp doanh nghiệp phát triển bền vững.

Doanh nghiệp phải kết hợp song song quy trình tuyển dụng và bồi dưỡng, khuyến khích đồng thời trọng dụng nhân lực chất lượng cao. Qua đó có thể khai thác được chất xám của nhân lực trong nghiên cứu, chế tạo, ứng dụng những thành quả nghiên cứu. Đồng thời xây dựng đội ngũ cán bộ chuyên trách, nhân sự cốt cán hay thậm chí là chuyên gia giỏi ở một số phòng ban, lĩnh vực trong doanh nghiệp.

Thứ 5: Chú trọng, nâng cao vai trò của CBNV nòng cốt trong việc đào tạo nhân sự mới

Nhân sự nòng cốt thường là những CBNV đã có bề dày kinh nghiệm, có khoảng thời gian gắn bó lâu dài với Công ty. Do đó, họ chính là những thủ lĩnh có thể đào tạo được những nhân sự mới, nhân sự còn non trẻ. Chúng ta cần biết trọng dụng người tài, phát huy năng lực của nhân sự nòng cốt. Không ai hiểu công việc thực tế hơn những nhân sự nòng cốt đã được làm việc thực tế. Nếu chúng ta có thể làm tốt điều đó thì sẽ đem lại nhiều ưu thế:

- Phát huy khả năng lãnh đạo của nhân sự nòng cốt.
- Khích lệ, nâng cao trách nhiệm của nhân sự cũ.
- Đào tạo người mới, tiếp cận công việc nhanh nhất.
- Giảm chi phí, thời gian đào tạo.
- Gắn kết giữa nhân sự mới và nhân viên nòng cốt.

Công viên giải trí tại Việt Nam bắt kịp xu hướng thế giới

Vũ Thị Thu Hằng- Phó phòng nghiệp vụ

Tổng công ty du lịch Hà Nội

Khi dịch Covid qua đi thì sự thay đổi trong cuộc sống, trong thói quen, và đặc biệt là thói quen du lịch của khách hàng yêu cầu các nhà cung cấp dịch vụ du lịch cần phải thay đổi nhanh chóng để bắt kịp xu thế. Việc đánh giá thực trạng các cơ sở cung cấp dịch vụ vui chơi giải trí và khuyến nghị chính sách nhằm thúc đẩy phục hồi và phát triển du lịch tại Việt Nam là một nhu cầu cấp thiết.

14 Công Viên Giải Trí Tại Việt Nam Được Yêu Thích Nhất theo

1. Sun World Fansipan Legend - Sapa

Nguồn ảnh: Sun World Fansipan Legend

2. Sun World Hạ Long Quảng Ninh

Nguồn ảnh: Sun World Hạ Long Quảng Ninh

3. Sun World Bà Nà Hills Đà Nẵng

Nguồn ảnh: Sun World Bà Nà Hills Đà Nẵng

4. Công Viên Châu Á Đà Nẵng

Nguồn ảnh: Công Viên Châu Á Đà Nẵng

5. Công Viên Văn Hoá Ấn Tượng Hội An

Nguồn ảnh: Công Viên Văn Hoá Ấn Tượng Hội An

6. VinWonders Nam Hội An

Nguồn ảnh: VinWonders Nam Hội An

7. Công Viên Ozo Tree Top Quảng Bình

Nguồn ảnh: Công Viên Ozo Tree Top Quảng Bình

8. VinWonders Nha Trang

Nguồn ảnh: VinWonders Nha Trang

9. Công Viên Hồ Mây Ở Vũng Tàu

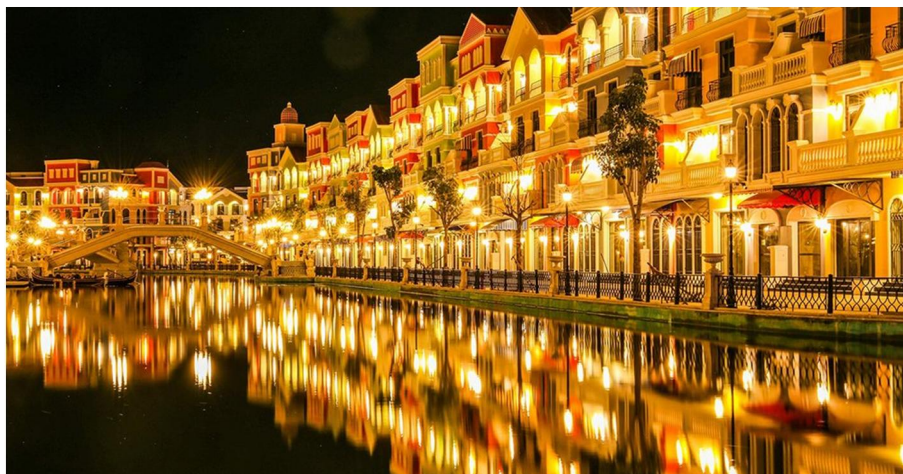
Nguồn ảnh: Công Viên Hồ Mây Ở Vũng Tàu

10. Công Viên Sun World Phú Quốc (Hòn Thơm)

Nguồn ảnh: Công Viên Sun World Phú Quốc (Hòn Thơm)

11. Grand World Phú Quốc

Nguồn ảnh: Grand World Phú Quốc

12. VinWonders Phú Quốc

Nguồn ảnh: VinWonders Phú Quốc

13. Khu Du Lịch Núi Sam Châu Đốc - An Giang

Nguồn ảnh: Khu Du Lịch Núi Sam Châu Đốc - An Giang

14. Khu Du Lịch Sun World Bà Đen - Tây Ninh

Nguồn ảnh: Khu Du Lịch Sun World Bà Đen - Tây Ninh

Ngoài ra tại Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh,...Còn có nhiều công viên vui chơi giải trí như Công viên nước Hồ Tây, Công viên Đầm Sen, Suối Tiên.....

Nhìn danh sách các khu công viên giải trí chủ đề trên đây có thể thấy phần nhiều là do các tập đoàn Bất động sản đầu tư đi kèm với các khu du lịch nghỉ dưỡng do các tập đoàn bất động sản đó phát triển. Vì vậy việc phát triển bất động sản nghỉ dưỡng hiện nay đang là một trong những nguồn lực trọng tâm trong việc phát triển các khu vui chơi giải trí tại Việt Nam.

Khoảng 20 năm trước, trẻ con đòi bố mẹ tìm chỗ để vui chơi trong những ngày nghỉ, kỳ nghỉ dài ngày quả là điều khó khăn. Tại Hà Nội cũng chỉ có vài chỗ nhỏ nhoi, chật hẹp và đơn điệu. Đến một lần rồi, sau đó trẻ không muốn quay lại nữa. Đến nay với các địa phương đã có một số dự án đầu tư công và đầu tư cho dạng bất động sản vui chơi - giải trí như Casino cho người nước ngoài, sân chơi Golf, trung tâm thể dục - thể thao, các công viên văn hoá...

Đến nay, đầu tư tư nhân ở nước ta vào bất động sản vui chơi - giải trí đã mang lại hiệu quả cao phục vụ phát triển kinh tế du lịch, trong đó có nhiều nhà đầu tư chuyên nghiệp như Vingroup và Sun Group. Ý tưởng tạo dựng một hệ sinh thái du lịch cộng sinh với nhiều dịch vụ mang tính đa dạng, đặc biệt chứa đựng thương hiệu Việt đã có tính lan tỏa mạnh sang nhiều tập đoàn tư nhân khác.

Theo các chuyên gia nước ngoài, trong những năm gần đây, vui chơi - giải trí đã phát triển mạnh trong khuôn khổ công nghiệp giải trí với đầu tư rất lớn để phát triển các công viên chủ đề tạo được tính hấp dẫn cao, thu lợi lớn.

Tại khu vực châu Á, hàng loạt công viên chủ đề như Hong Kong Disneyland, Universal Studios Singapore, Disneyland Park ở Thượng Hải và nhiều dạng công viên tương tự tại Hàn Quốc, Indonesia, Malaysia đã rất thành

công, có sức hút các khách du lịch trẻ em khá mạnh, không phải chỉ thu hút lần đầu mà hút quay lại nhiều lần.

Vấn đề được đặt ra lúc này là làm gì để khai thác tốt và để tăng đầu tư các vui chơi - giải trí tại Việt Nam và tạo ra các khu vui chơi giải trí có khả năng khai thác lâu dài để đảm bảo phát triển tiềm năng du lịch của các địa phương gắn với khả năng phát triển các dự án lớn về sản vui chơi - giải trí cho từng vùng có tiềm năng du lịch. Có thể nói đây là việc quy hoạch phát triển vui chơi - giải trí trên quy hoạch phát triển du lịch để không phá vỡ cảnh quan, đảm bảo yếu tố du lịch bền vững thuộc trách nhiệm chính của các cơ quan quản lý nhà nước với sự đóng góp ý kiến của các nhà đầu tư phát triển, các chuyên gia.

Lúc này, thị trường du lịch Việt Nam rất cần các dự án chứa được tính khác lạ so với các dự án đang vận hành ở các nước trong khu vực Đông Á. Nếu ta bê nguyên một dự án Disneyland ở nước ngoài vào nước ta thì chỉ thỏa mãn được cầu trong nước, không thu hút được cầu nước ngoài.

Mặt khác, một dự án như vậy cũng không chuyển tải được sự khác biệt của thương hiệu Việt trong quá trình toàn cầu hoá. Ý tưởng và phương pháp thể hiện sao cho chuyển tải được sự khác biệt Việt về văn hoá, nhân văn, lịch sử, bản địa bằng các công nghệ giải trí hiện đại chính là điểm chốt tạo nên sự thành công của các công viên vui chơi giải trí của Việt Nam.

Hy vọng, trong giai đoạn tới các khu vui chơi - giải trí sẽ tìm đúng chỗ đứng của mình trong một hệ sinh thái du lịch cộng sinh, với các dự án lớn trên tầm quốc tế, được đánh dấu bằng những điểm sáng trên bản đồ du lịch quốc tế. Từ đó, kinh tế du lịch Việt Nam tạo được các bước phát triển chắc chắn, hiệu quả để trở thành kinh tế mũi nhọn.

Xu hướng phát triển của các công viên giải trí phục vụ khách du lịch ở Việt Nam

TS. Lê Quang Đăng, CN. Phạm Văn Dương
Phòng Nghiên cứu Chính sách, Quy hoạch và Môi trường Du lịch

Tóm tắt

Công viên giải trí là một trong những địa điểm thu hút và phục vụ lượng lớn khách du lịch, có vị trí, vai trò quan trọng trong việc gia tăng sức hấp dẫn cho điểm đến du lịch. Trong khoảng hơn một thập niên trở lại đây, xu hướng đầu tư phát triển công viên giải trí, công viên chủ đề trên thế giới và ở Việt Nam có chiều hướng gia tăng, đặc biệt tại các thành phố lớn và các địa phương có du lịch phát triển. Bài viết này thảo luận một số vấn đề liên quan đến công viên giải trí phục vụ khách du lịch, xu hướng phát triển công viên giải trí, xác định những vấn đề đặt ra và khuyến nghị phát triển loại hình vui chơi giải trí này ở Việt Nam.

Từ khóa: công viên giải trí, công viên chủ đề, khách du lịch, xu hướng

1. Công viên giải trí

Công viên, công viên giải trí, công viên chủ đề là các thuật ngữ dùng để chỉ các khu vực phục vụ mục đích vui chơi giải trí của cộng đồng và khách du lịch. Tuy có cùng mục đích nhưng quy mô, tính chất và mức độ hoạt động của các công viên này là khác nhau.

Công viên (a park) là một địa điểm công cộng thường được xây dựng ở các đô thị, khu vực đông dân cư, phục vụ cộng đồng và mục đích cải thiện môi trường. Ngoại trừ một số công viên đặc thù, hầu hết công viên ở các đô thị đều mở cửa miễn phí để người dân vào nghỉ ngơi, vui chơi, giải trí, tập thể dục, dưỡng sinh, có một số dịch vụ được cho phép kinh doanh tính phí (ki-ốt bán hàng, trò chơi).

Công viên giải trí (amusement park) được định nghĩa là một khu vực rộng lớn có nhiều địa điểm giải trí, với các trò chơi, trò diễn, các hoạt động trải nghiệm và các sự kiện khác được thiết kế nhằm phục vụ mục đích vui chơi, giải trí của khách tham quan.

Công viên chủ đề (a theme park) là một dạng công viên giải trí nhưng được thiết kế xoay quanh một hoặc một số chủ đề nhất định. Trong đó, chủ đề

trung tâm chạy xuyên suốt các hoạt động giải trí; các trò chơi, trò diễn, các sự kiện cũng xoay quanh chủ đề trung tâm.

Công viên thường do nhà nước xây dựng, được quản lý bởi chính quyền địa phương, mở cửa miễn phí. Còn công viên giải trí và công viên chủ đề thường được giao cho tư nhân đầu tư xây dựng, phát triển, kinh doanh, có tính phí (vé vào cửa và phí từng dịch vụ kèm theo). Công viên giải trí có sự đa dạng hơn công viên chủ đề về các loại hình vui chơi giải trí, có thể bao gồm nhiều khu vực vui chơi giải trí theo nhiều chủ đề khác nhau; còn công viên chủ đề thường tập trung cho một hoặc một nhóm chủ đề nhất định. Tại các công viên giải trí, công viên chủ đề, tùy mỗi loại hình vui chơi giải trí có thể được thiết kế diễn ra trong nhà hoặc ngoài trời; có người hướng dẫn hoặc tham gia tự do; có điều kiện quy định về độ tuổi, đặc điểm sức khỏe để tham gia hoặc không.

Các dịch vụ vui chơi giải trí tại các công viên giải trí khá đa dạng, phục vụ nhiều đối tượng khách thăm quan ở nhiều lứa tuổi khác nhau, bao gồm những trò chơi phổ biến như: vòng quay mặt trời, tàu lượn, tàu xoay, xích đu, trượt nước, vượt thác, nhà ma, xiếc, ảo thuật, xem thú, thủy cung, băng đảng,... và những trò chơi giải trí công nghệ như phim 3D, 4D,... 12D, trò chơi thực tế ảo, trình diễn nhạc nước, laser, ánh sáng, âm thanh,...

Công viên giải trí, công viên chủ đề luôn chiếm một vị trí, vai trò quan trọng tại các thành phố lớn, những khu du lịch, cụ thể:

- *Là địa điểm hấp dẫn khách du lịch:* Công viên giải trí, công viên chủ đề là điểm đến độc đáo, hấp dẫn, thường thu hút lượng rất lớn du khách ghé thăm, giúp du khách thư giãn, giải trí và tận hưởng thời gian trong chuyến du lịch.

- *Cung cấp dịch vụ đa dạng, phục vụ nhiều đối tượng khách du lịch:* Công viên giải trí/ công viên chủ đề với các hoạt động vui chơi giải trí đa dạng, để lại những trải nghiệm đáng nhớ cho khách du lịch; có thể phục vụ nhiều đối tượng khách khác nhau về tuổi (trẻ em, người lớn), giới (nam, nữ), quốc tịch (khách nội địa, khách quốc tế).

- *Tăng khả năng cạnh tranh của điểm đến du lịch:* Các công viên giải trí, công viên chủ đề có vị trí quan trọng của ngành du lịch ở các địa phương, có thể là yếu tố quyết định trong việc lựa chọn điểm đến của du khách, do đó, đây chính là lợi thế cạnh tranh cho ngành du lịch của một địa phương hoặc một quốc gia.

- *Thúc đẩy du lịch văn hóa và giáo dục:* Một số công viên giải trí, công viên chủ đề có xây dựng các chương trình, sự kiện mang chủ đề đặc trưng cho văn hóa địa phương, vùng, miền hay quốc gia. Điều này có thể giúp du khách hiểu sâu hơn về văn hóa và lịch sử của điểm đến, qua đó tăng cường quảng bá hình ảnh văn hóa và du lịch của điểm đến.

- *Thúc đẩy du lịch gia đình:* Công viên giải trí và công viên chủ đề thường là điểm đến phù hợp cho du lịch gia đình, nơi mọi người trong gia đình có thể tận hưởng thời gian cùng nhau và tạo ra kỷ niệm đáng nhớ, do đó, đây là một loại hình sản phẩm quan trọng thúc đẩy du lịch gia đình.

- *Giúp bảo vệ môi trường, cải thiện kiến trúc cảnh quan đô thị:* hầu hết các công viên giải trí đều được trồng cây xanh và thiết kế các hồ nước, do đó, góp phần điều hòa không khí, cải thiện môi trường trong lành. Đồng thời, kiến trúc công viên giải trí thường khá đặc biệt, bắt mắt, hấp dẫn, là một trong những điểm nhấn kiến trúc ở mỗi thành phố lớn, khu du lịch.

2. Xu hướng phát triển công viên giải trí trên thế giới và tại Việt Nam

2.1. Trên thế giới

Công viên giải trí trên thế giới xuất hiện từ rất lâu và bắt đầu phát triển mạnh vào những thập niên cuối của thế kỷ 19 tại châu Âu, Mỹ rồi lan sang các quốc gia châu Á, châu Đại Dương. Một số công viên giải trí nổi tiếng thu hút đông khách trên thế giới hiện nay như:

** Disneyland Resort và Magic Kingdom - Mỹ:*

Disneyland Resort tại California và Magic Kingdom tại Florida, Mỹ, đã đi vào hoạt động từ những năm 1955 và 1971. Hai công viên này hoạt động suốt cả ngày với nhiều hoạt động giải trí, trò chơi và biểu diễn diễn ra liên tục. Mùa cao điểm và thấp điểm thường được xác định theo lịch trình học của học sinh, sinh viên và lễ tết. Giá vé vào các công viên có biến đổi tùy theo loại vé và thời gian mua vé. Tùy thuộc vào từng ngày, có thể dao động từ 109-159 USD cho người lớn. Disneyland Resort và Magic Kingdom thu hút hàng triệu lượt khách hàng năm (Disneyland Resort - hơn 18 triệu lượt khách, Magic Kingdom - hơn 20 triệu lượt khách), đóng góp quan trọng vào kinh tế du lịch của Mỹ.

Ngoài ra, ở Mỹ còn có các công viên giải trí nổi tiếng khác như: Công viên Cedar Point (Sandusky, Ohio), Công viên Knoebels (Elysburg,

Pennsylvania), Walt Disney World - Magic Kingdom (Florida), Công viên nước Schlitterbahn (New Braunfels, Texas), Universal's Islands of Adventure (Orlando, Florida), Công viên nước Dells (Wisconsin Dells, Wisconsin) và Công viên King's Island (Mason, Ohio),...

Hình 1. Một góc Công viên giải trí Walt Disney World - Magic Kingdom

(Nguồn ảnh: <https://www.disneyfoodblog.com/magic-kingdom-walt-disney-world/>)

** Universal Studios Japan - Nhật Bản:*

Công viên Universal Studios Japan (USJ) tại Osaka, Nhật Bản là công viên chủ đề nổi tiếng và tầm cỡ thuộc Universal Studios đầu tiên nằm ngoài Mỹ được mở vào năm 2001. Universal Studios Japan là tổ hợp khu vui chơi gồm các trò chơi 3D,4D, mạo hiểm... dành cho mọi lứa tuổi. Đây là 1 trong 2 công viên chủ đề USJ duy nhất của Châu Á (cùng với Singapore), với những khu vực tái hiện lại hình ảnh các phim bom tấn được yêu thích phù hợp với mọi lứa tuổi. USJ mở cửa suốt cả ngày, thường từ 8h30 đến 21h nhưng tùy thuộc vào từng thời điểm và ngày mà giờ chính thức có thể thay đổi. Các sự kiện, biểu diễn và trải nghiệm độc đáo diễn ra suốt cả ngày, với mùa cao điểm và thấp điểm thay đổi theo mùa trong năm và các sự kiện đặc biệt. Giá vé vào công viên có sự biến đổi theo từng gói dịch vụ và thời điểm. USJ thu hút hàng triệu lượt du khách mỗi năm, tạo ra tác động tích cực cho kinh tế địa phương.

Hình 2. Biểu tượng Công viên giải trí Universal Studio Japan

(Nguồn ảnh: DRN Studio/Shutterstock.com)

** Tokyo DisneySea - Nhật Bản:*

Tokyo DisneySea được khởi công và hoạt động từ những năm đầu thế kỷ 21. Công viên mở cửa cả ngày với một loạt các trải nghiệm thú vị, từ thế giới dưới biển đến cổ tích và các câu chuyện huyền bí. Các sự kiện và chương trình biểu diễn thường diễn ra cả ngày lẫn đêm, tạo nên không gian sống động và hấp dẫn. Hoạt động cao điểm và thấp điểm thay đổi theo từng mùa trong năm. Mức giá vé vào công viên có thể cao, đặc biệt vào các dịp đặc biệt. Tokyo DisneySea thu hút hàng triệu du khách hàng năm, góp phần quan trọng vào ngành du lịch Nhật Bản.

** Everland - Hàn Quốc:*

Everland tại Hàn Quốc đã mở cửa từ năm 1976 và trở thành một trong những công viên lớn nhất ở Châu Á. Hoạt động từ sáng đến tối, công viên cung cấp nhiều trải nghiệm giải trí đa dạng, đặc biệt có nhiều sự kiện và chương trình biểu diễn vào buổi tối. Mùa cao điểm và thấp điểm thay đổi theo mùa và ngày trong tuần, thường mùa hè là mùa cao điểm và mùa đông là mùa thấp điểm. Giá vé vào Everland tùy thuộc vào loại vé và độ tuổi của khách, phổ thông khoảng 54,000 KRW (khoảng 45 USD). Với lượng khách đón hàng triệu lượt mỗi năm (khoảng 7 triệu lượt), Everland đóng góp quan trọng vào ngành du lịch Hàn Quốc.

** DreamWorld - Golden Coast - Úc:*

Công viên giải trí DreamWorld - Golden Coast tại Úc đã hoạt động từ những năm 1980. Với nhiều khu vực đa dạng và các trò chơi giải trí thú vị, công viên mở cửa từ sáng đến tối. Mùa cao điểm và thấp điểm thường xuyên thay đổi theo mùa và sự kiện. Giá vé vào công viên thay đổi tùy theo loại vé và độ tuổi, loại phổ thông là khoảng 75 AUD (khoảng 55 USD). DreamWorld - Golden Coast thu hút khoảng 2 triệu lượt khách hàng mỗi năm, góp phần quan trọng vào kinh tế du lịch Úc.

2.2. Tại Việt Nam

So với các quốc gia trên thế giới, các công viên giải trí, công viên chủ đề ở Việt Nam xuất hiện khá muộn, phát triển chủ yếu trong khoảng 10 năm: 2009 - 2019. Ban đầu, số lượng công viên giải trí ở Việt Nam còn ít và quy mô nhỏ, bắt đầu với công viên văn hóa Đầm Sen, Suối Tiên tại TP HCM; tiếp sau đó là Sun World Ba Na Hills của Sun Group (2009) và hệ thống công viên khác ra mắt những năm sau đó. Đến nay, số lượng công viên giải trí, công viên chủ đề ở Việt Nam đã tăng lên đáng kể, có mặt ở cả 3 miền Bắc - Trung - Nam, cả miền biển - đồng bằng - và miền núi. Sự xuất hiện của hệ thống công viên giải trí, công viên chủ đề ở Việt Nam đã góp phần tích cực làm thay đổi diện mạo du lịch của một số địa phương, đa dạng hóa sản phẩm và dịch vụ du lịch, đáp ứng nhu cầu thăm quan, giải trí của khách du lịch. Một số công viên giải trí lớn ở Việt Nam hiện nay như: chuỗi công viên giải trí Sun World của tập đoàn Sun Group; chuỗi công viên giải trí VinWonders của tập đoàn VinGroup; Công viên suối khoáng nóng núi Thần Tài; Công viên văn hóa Đầm Sen; Công viên văn hóa chủ đề Ấn tượng Hội An;...

Chuỗi công viên giải trí Sun World:

Hệ thống công viên giải trí Sun World bắt đầu được hoạt động từ năm 2009 với Sun World Ba Na Hills. Sau Sun World Ba Na Hills, xu hướng du lịch “all-in-one” đã ngày một phát triển, ghi dấu ấn bằng các công viên giải trí tầm cỡ trải dài từ Nam ra Bắc. Sa Pa có Sun World Fansipan Legend với hệ thống cáp treo đạt nhiều kỷ lục thế giới, đưa du khách đến với “nóc nhà Đông Dương”, quần thể tâm linh kỳ vĩ cùng những show diễn nghệ thuật mang đậm bản sắc dân tộc vùng cao Tây Bắc. Quảng Ninh có Sun World Ha Long với 3 công viên chủ đề. Phú Quốc có Sun World Phú Quốc với cáp treo vượt biển đưa du khách đến Hòn Thơm đa dạng trải nghiệm: công viên nước Aquatopia với hơn 20 trò chơi, các môn thể thao trên biển, những trò chơi mạo hiểm tại Làng Exotica... Ngoài ra, Tây Ninh có Sun World Ba Den Mountain trong tương lai

sẽ mang đậm sắc màu văn hóa Phật giáo, Đà Nẵng cũng đã có thêm Công viên châu Á - Asia Park. Các chuyên gia của Tổ chức Giải thưởng Du lịch Thế giới World Travel Awards đánh giá Sun World Ba Na Hills hoàn toàn có tiềm năng để cạnh tranh với Disneyland Tokyo, Nhật Bản.

Hình 3. Một góc Sun World Ba Na Hills - Đà Nẵng

(Nguồn ảnh: <https://banahills.sunworld.vn/>)

Nhiều du khách tới Bà Nà Hills - Đà Nẵng khi được hỏi cho biết, để khám phá hết nơi này có thể mất đến 2-3 ngày. Các phân khu được kiến tạo theo chủ đề, dựa trên câu chuyện về Xứ sở của những người khổng lồ, với hai vương quốc Mặt Trăng và Mặt trời. Tại đây còn có Cầu Vàng, Lâu đài Mặt trăng, thác Thần Mặt trời, các vườn hoa quanh năm rực rỡ, các khu vực trò chơi mới, những show diễn mỗi năm một chủ đề mới, các mini show hoạt náo khắp chốn, quảng trường Beer Plaza bốn mùa sôi động, gần 30 nhà hàng với món ăn đa dạng...

Giá vé trải nghiệm Sun World Ba Na Hills là khoảng 900.000 đồng, bao gồm tất cả các trò chơi và hạng mục tham quan giải trí, xem phim 4D, thưởng thức các show diễn mà ở một số công viên nước ngoài, du khách sẽ phải mất tiền mua vé để xem. Giá vé tương đối cao so với mặt bằng vé vào các công viên khác tại Việt Nam nhưng thấp hơn nhiều so với hệ thống công viên khác trên thế giới. Giá vé cao cũng có thể giải thích bằng việc bao gồm chi phí di chuyển đến công viên bằng hệ thống cáp treo được đầu tư đắt tiền. Mỗi năm, Sun World

thu hút hàng triệu lượt khách bởi sự kết hợp độc đáo giữa văn hóa địa phương và trải nghiệm giải trí đa dạng.

Chuỗi công viên giải trí VinWonders:

Tháng 8-2006, Tập đoàn VinGroup đã đầu tư và đưa vào hoạt động công viên Vinpearl Land Nha Trang nằm trong quần thể du lịch nghỉ dưỡng Vinpearl tại đảo Hòn Tre, Nha Trang. Vinpearl Land Nha Trang được xây dựng hiện đại và đồng bộ nhất thời điểm bấy giờ, được mệnh danh là “Genting của Việt Nam” và nhanh chóng trở thành một trong những điểm đến thu hút nhất, một nơi “cần phải đến” khi du lịch Nha Trang... Cùng với việc khai trương cáp treo vượt biển dài nhất thế giới (tháng 3/2007), sự kiện này đánh dấu một mốc quan trọng đối với Vinpearl Land nói riêng cũng như ngành du lịch Việt Nam nói chung.

Thành công của Vinpearl Land Nha Trang là tiền đề để thương hiệu Vinpearl Land lan tỏa tới các địa danh du lịch nổi tiếng khác. VinWonders là chuỗi công viên chủ đề của Vinpearl bao gồm nhiều địa điểm khác nhau tại các địa điểm lớn: Hồ Chí Minh, Hà Nội, Hạ Long, Phú Quốc và Quảng Nam. Đặc điểm chung của tất cả các công viên này đều có diện tích trên 50 hecta. Tại VinWonders, các sự kiện đèn sáng và biểu diễn thường diễn ra vào buổi tối, tạo nên không gian thú vị và ấn tượng. Mùa cao điểm và thấp điểm thay đổi tùy thuộc vào mùa và dịp lễ trong năm. Giá vé vào công viên dao động từ 500,000 - 800,000 VND (khoảng 22 - 35 USD) tùy thuộc vào gói dịch vụ. Với hàng triệu lượt khách mỗi năm, Vinpearl Land tạo ra sự kết hợp độc đáo giữa trải nghiệm giải trí và dịch vụ nghỉ dưỡng.

Công viên suối khoáng nóng núi Thần Tài:

Khu du lịch sinh thái suối khoáng nóng núi Thần Tài được xây dựng nằm trong khu bảo tồn thiên nhiên Bà Nà núi Chúa luôn mát mẻ quanh năm, với 4 mùa trong ngày. Công viên bắt đầu hoạt động từ năm 2016 với mục tiêu mang lại trải nghiệm thư giãn và làm đẹp cho du khách. Đây là một trong những điểm đến độc đáo tại Đà Nẵng, nổi tiếng với các bể khoáng nóng tự nhiên với chất lượng nước khoáng độc đáo. Công viên này đã nhanh chóng trở thành một điểm đến yêu thích cho du khách muốn thư giãn và tận hưởng những lợi ích của suối khoáng tự nhiên.

Ngoài việc tận hưởng suối khoáng nóng, công viên cũng cung cấp các hoạt động giải trí và vui chơi, bao gồm các trò chơi nước, khu vui chơi cho trẻ em và các dịch vụ làm đẹp và chăm sóc sức khỏe. Các sự kiện đặc biệt và biểu

diễn cũng thường được tổ chức tại công viên, tạo không gian thú vị và ấn tượng cho du khách.

Công viên hiện có các hạng mục: khu vực tắm khoáng nóng, nhà tắm khoáng nóng VIP, khách sạn cao cấp, khu vực tắm bùn, tắm trà, tắm cà phê, tắm sữa, spa, khu vui chơi thiếu nhi, Động Long Tiên với dòng sông Lười ấn tượng, nhà hàng sang trọng, đẳng cấp, hệ thống cửa hàng lưu niệm và rất nhiều điểm tham quan hấp dẫn khác. Đặc biệt, khách tham quan sẽ được trải nghiệm dịch vụ “tắm onsen” theo tiêu chuẩn Nhật Bản lần đầu tiên xuất hiện tại Việt Nam.

Mùa cao điểm và thấp điểm tại công viên Thần Tài thường biến đổi theo mùa và các dịp lễ trong năm, thường là vào mùa hè. Giá vé vào công viên có sự biến đổi thấp nhất từ 450.000 (đối với người lớn), 200.000 (đối với trẻ em) và tùy thuộc vào gói dịch vụ và các tiện ích mà du khách muốn trải nghiệm. Mỗi năm, công viên suối khoáng nóng Thần Tài thu hút hàng trăm nghìn lượt khách bằng sự kết hợp độc đáo giữa tận hưởng suối khoáng và các hoạt động giải trí. Công viên không chỉ là một điểm đến hấp dẫn mà còn góp phần giảm tải cho hoạt động du lịch khu vực trung tâm thành phố Đà Nẵng.

Công viên văn hóa Đầm Sen:

Công viên Văn hóa Đầm Sen được xây dựng vào năm 1976 với sự kêu gọi của UBND Thành phố Hồ Chí Minh. Dưới bàn tay của hàng ngàn lao động, bãi đầm lầy hoang trũng đã trở thành khu du lịch trọng điểm. Nơi đây được thiết kế dựa trên sự kết hợp của nền văn hóa Đông và Tây, hòa quyện vẻ đẹp cổ điển của thời La Mã. Công viên được thiết kế với 60% diện tích là cây xanh – hoa lá tự nhiên., 20% diện tích nước và các đầm sen tự nhiên lớn và 20% diện tích dành cho các loại hình vui chơi, giải trí hiện đại của trẻ em.

Công viên Đầm Sen không chỉ có các trò chơi giải trí mà còn cung cấp các trải nghiệm văn hóa độc đáo như các biểu diễn nghệ thuật truyền thống, lễ hội văn hóa và các sự kiện đặc biệt. Buổi tối các ngày cuối tuần và dịp lễ tết, công viên thường tổ chức các chương trình biểu diễn ánh sáng và âm nhạc để tạo nên không gian thú vị và ấn tượng.

Giá vé vào công viên tương đối thấp, chỉ từ 120.000 đồng và trọn gói dịch vụ khoảng 260.000 đồng cho người lớn. Công viên văn hóa Đầm Sen là một điểm đến yêu thích cho gia đình và những người muốn thư giãn trong không gian văn hóa và giải trí.

2.3. Những vấn đề đặt ra

Thực tế phát triển hệ thống công viên giải trí, công viên chủ đề ở Việt Nam thời gian qua mặc dù đã có những đóng góp tích cực cho ngành du lịch, tuy nhiên, còn nhiều bất cập, hạn chế, khó khăn đặt ra. Một số vấn đề cụ thể như:

- *Quản lý, quy hoạch*: Công tác quản lý, quy hoạch mạng lưới công viên giải trí, công viên chủ đề ở Việt Nam còn nhiều hạn chế. Mặc dù du lịch phát triển loại hình vui chơi giải trí này là rất lớn, nhu cầu của người dân và khách du lịch khá cao nhưng số lượng công viên giải trí có quy mô lớn ở Việt Nam còn rất ít, tập trung chủ yếu ở một số thành phố lớn (như Hà Nội, Đà Nẵng, thành phố Hồ Chí Minh) và một số địa phương có du lịch phát triển (như Hạ Long - Quảng Ninh, Nha Trang - Khánh Hòa, Phú Quốc - Kiên Giang). Phát triển công viên giải trí đòi hỏi phải sử dụng quỹ đất lớn, vấn đề quy hoạch, quản lý và sử dụng quỹ đất cho xây dựng công viên giải trí tại các đô thị ở Việt Nam là vấn đề phức tạp.

- *Thu hút đầu tư*: Đầu tư phát triển công viên giải trí, công viên chủ đề đòi hỏi vốn đầu tư lớn, nhà đầu tư có kinh nghiệm quản lý và trình độ công nghệ cao, do đó, đây là loại hình rất kén chọn nhà đầu tư. Tại Việt Nam, hệ thống công viên giải trí chủ yếu được đầu tư phát triển bởi hai tập đoàn lớn trong nước là Sun Group và VinGroup. Việt Nam chưa thu hút được nhà đầu tư nước ngoài, hơn thế, các quy định về đầu tư nước ngoài cho lĩnh vực công viên giải trí, công viên chủ đề tại Việt Nam cũng khá phức tạp.

Ví dụ: Tại một số Hiệp định thương mại tự do, Việt Nam bảo lưu quyền hạn chế đầu tư nước ngoài đối với một số dịch vụ.

+ Hiệp định khung về dịch vụ ASEAN (AFAS): Được phép cung cấp dịch vụ công viên giải trí thông qua hình thức liên doanh với đối tác Việt Nam. Phần vốn góp của phía nước ngoài không được vượt quá 70% vốn pháp định của liên doanh.

+ Hiệp định Đối tác toàn diện và tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP): Đầu tư nước ngoài dưới 1 tỷ USD trong lĩnh vực xây dựng và quản lý công viên giải trí hoặc công viên chủ đề sẽ không được chấp thuận trừ khi cơ quan có thẩm quyền của Việt Nam thông báo cho người nộp đơn là khoản đầu tư đó mang lại lợi ích cho Việt Nam.

- *Hoạt động kinh doanh*: Một số công viên giải trí trên thế giới cho phép mở cửa 24/24h trong ngày. Tuy nhiên, ở Việt Nam có quy định khung giờ hoạt động của các dịch vụ vui chơi giải trí. Do đó, đây cũng là một hạn chế cho hoạt

động kinh doanh của doanh nghiệp khi một số sự kiện phải tổ chức vào ban đêm.

- *Đảm bảo an ninh, an toàn cho khách du lịch:* Công viên giải trí là nơi có không gian rộng, có khả năng thu hút, phục vụ lượng lớn khách du lịch. Vào những ngày cao điểm, có thể xảy ra tình trạng quá tải. Trong các trò vui chơi giải trí tại công viên, có nhiều trò chơi mạo hiểm. Do đó, vấn đề đảm bảo an ninh, an toàn cho khách thăm quan và trải nghiệm các trò chơi cũng là vấn đề lớn cần quan tâm.

3. Một số khuyến nghị

Để thúc đẩy phát triển hệ thống công viên giải trí ở Việt Nam trong thời gian tới, một số khuyến nghị được đưa ra như sau:

- *Quy hoạch hợp lý mạng lưới công viên giải trí:* Mặc dù địa điểm phát triển công viên giải trí ở Việt Nam còn rất lớn, tuy nhiên, không nên xây dựng, phát triển một cách ồ ạt mà cần có định hướng, quy hoạch, kế hoạch cụ thể. Các địa phương căn cứ đặc điểm, điều kiện kinh tế - xã hội, du lịch, hạ tầng, tài nguyên đất của địa phương để xác định định hướng, quy hoạch phát triển công viên giải trí một cách phù hợp. Đối với cấp vùng, cũng cần cân nhắc khoảng cách, vị trí giữa các công viên giải trí sao cho phù hợp, tránh trùng lặp sản phẩm, dịch vụ hoặc quá gần nhau sẽ dẫn đến hoạt động thiếu hiệu quả.

- *Chính sách, cơ chế thu hút đầu tư:* Ngành văn hóa, thể thao, du lịch phối hợp với các địa phương nghiên cứu, định hướng thu hút vốn đầu tư nước ngoài phát triển loại hình công viên giải trí, công viên chủ đề; ưu tiên thu hút các nhà đầu tư lớn, có kinh nghiệm quản lý, trình độ công nghệ, đã và đang phát triển hệ thống công viên giải trí trên thế giới. Có chính sách, cơ chế ưu đãi, tạo thuận lợi cho các nhà đầu tư trong nước và nước ngoài đầu tư phát triển loại hình công viên giải trí. Có cơ chế linh hoạt về thời gian hoạt động, đặc biệt là thời gian hoạt động về đêm.

- *Đa dạng hóa sản phẩm, dịch vụ giải trí:* Phát triển đa dạng các loại hình trò chơi, trò diễn truyền thống và hiện đại; biểu diễn nghệ thuật, văn hóa, đại nhạc hội; trình diễn nhạc nước, âm thanh, ánh sáng; công viên nước, thủy cung, vườn thú; các dịch vụ giải trí nghe, nhìn và giải trí công nghệ; các sự kiện theo những chủ đề hấp dẫn;... để thu hút, phục vụ đa dạng đối tượng khách du lịch từ khách đoàn, khách nhóm, khách lẻ, khách giới trẻ, khách gia đình, khách quốc tế,... tăng giá trị giải trí và trải nghiệm, tránh đơn điệu, trùng lặp về sản phẩm, dịch vụ.

- *Tăng cường ứng dụng công nghệ, phát triển nguồn nhân lực:* Để các công viên giải trí, công viên chủ đề hoạt động có hiệu quả, hiện đại, cần quan tâm đến nghiên cứu, ứng dụng công nghệ hiện đại trong quản lý, vận hành công viên giải trí; xây dựng các dịch vụ giải trí công nghệ cao bằng công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI), thực tế ảo (VR), công nghệ rô-bốt, tự động hóa, hệ thống cảm biến,... Đồng thời, cần chú trọng công tác đào tạo, phát triển nguồn nhân lực làm việc tại các công viên giải trí đảm bảo tính chuyên nghiệp cao.

- *Tăng cường hợp tác đa bên, bảo vệ môi trường:* Cần thiết phải xây dựng cơ chế hợp tác chặt chẽ giữa cơ quan quản lý ở địa phương với doanh nghiệp kinh doanh và cộng đồng địa phương để hoạt động của công viên giải trí được diễn ra hiệu quả, tận dụng lợi thế và giảm những tác động tiêu cực. Đặc biệt, đảm bảo việc quản lý và bảo vệ môi trường trong quá trình hoạt động của công viên. Điều này có thể bao gồm việc hợp tác giữa doanh nghiệp kinh doanh công viên giải trí với chính quyền địa phương và cộng đồng giải quyết vấn đề ô nhiễm môi trường, rác thải, nước thải, ô nhiễm âm thanh cũng như áp lực khác lên cơ sở hạ tầng và môi trường sinh sống của cộng đồng xung quanh./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Adams, Judith A. (1991). *The American Amusement Park Industry: A History of Technology and Thrills*. Boston: Twayne Publishers. ISBN 0-8057-9821-8.
- [2]. Alter, Judy (1997). *Amusement Parks*. Amazing New York: Franklin Watts. ISBN 0-531-20304-2.
- [3]. Thu Hương (2022), Việt Nam bắt nhịp xu hướng công viên giải trí thế giới, tại website: <https://vnexpress.net/>, truy cập ngày 11/9/2023.
- [4]. Samuelson, Dale; Wendy Yegoians (2001). *The American Amusement Park*. St. Paul, MN: MBI Publishing Company. ISBN 0-7603-0981-7.
- [5]. Tokyo DisneySea - [Website](#)
- [6]. Disneyland Resort - [Website](#)
- [7]. Magic Kingdom - [Website](#)
- [8]. Universal Studios Japan - [Website](#)
- [9]. Everland - [Website](#)
- [10]. DreamWorld - Golden Coast - [Website](#)
- [11]. Sun World - [Website](#)
- [12]. Vinpearl Land - [Website](#)

**Kinh nghiệm quản lý hoạt động vui chơi giải trí tại công viên chủ đề
ở Việt Nam**
(qua khảo sát một số công viên thuộc Sungroup và Vingroup)

ThS. Nguyễn Văn Thắng
Khoa Du lịch, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội

Tóm tắt

Những năm gần đây, các công viên chủ đề được đầu tư xây dựng với quy mô diện tích lớn, trang thiết bị kỹ thuật hiện đại, hấp dẫn khách du lịch, tạo ra nhiều sản phẩm vui chơi giải trí góp phần làm tăng thời gian lưu trú của khách du lịch và đa dạng sản phẩm du lịch. Các tập đoàn Sun Group và Vin Group là những đơn vị kinh doanh khá hiệu quả trong lĩnh vực này đã và đang điều hành hoạt động nhiều khu vui chơi giải trí trên khắp cả nước. Bài viết xin tham góp một số kinh nghiệm quản lý hoạt động vui chơi giải trí tại các công viên chủ đề mà Sun Group và Vin Group đang khai thác.

Từ khóa: *Quản lý, vui chơi giải trí, công viên chủ đề.*

Cơ sở vui chơi giải trí là nơi cung cấp dịch vụ và đáp ứng nhu cầu vui chơi, giải trí và nhằm kéo dài thời gian lưu trú trung bình của khách du lịch. Cơ sở vui chơi giải trí gồm có công viên thuộc nhà nước quản lý và công viên thuộc doanh nghiệp tư nhân quản lý. Công viên chủ đề là một loại công viên giải trí xây dựng các công trình và địa điểm giải trí xung quanh một chủ đề trung tâm, thường có nhiều khu vực khác nhau với các chủ đề khác nhau. Khác với các lễ hội di động và hội chợ du lịch, các công viên giải trí là cố định và được xây dựng để hoạt động lâu dài. Chúng phức tạp hơn so với các công viên nhà nước quản lý và các sân chơi ở đô thị, thường cung cấp các hoạt động giải trí phù hợp với nhiều độ tuổi. Trong khi các công viên giải trí thường có các khu vực có chủ đề, các công viên chủ đề tập trung mạnh hơn với các chủ đề được thiết kế phức tạp hơn xoay quanh một chủ đề cụ thể hoặc nhóm chủ đề.

Các công viên giải trí phát triển từ các hội chợ châu Âu, vườn vui chơi và các khu cắm trại picnic lớn, được tạo ra phục vụ cho việc giải trí của con người. Triển lãm thế giới và các loại hội chợ quốc tế khác cũng ảnh hưởng đến sự phát triển của ngành công viên giải trí. Công viên Lake Compounce được mở cửa vào năm 1846 và được coi là công viên giải trí còn hoạt động lâu nhất tại Bắc Mỹ. Ngày nay, có hơn 475 công viên giải trí ở Hoa Kỳ, từ các công viên siêu lớn cho đến những công viên được vận hành bởi Warner Bros. Ở Việt Nam, từ sau năm 2010, các công viên chủ đề được đầu tư xây dựng với quy mô diện tích lớn, trang thiết bị kỹ thuật hiện đại, hấp dẫn khách du lịch, tạo ra nhiều sản phẩm vui chơi giải trí góp phần làm tăng thời gian lưu trú của khách du lịch và đa dạng sản phẩm du lịch. Các tập đoàn Sun Group và Vin Group là những đơn vị kinh doanh khá hiệu quả trong lĩnh vực này đã và đang điều hành hoạt động nhiều khu vui chơi giải trí trên khắp cả nước.

1. Kinh nghiệm quản lý hoạt động vui chơi giải trí tại các công viên chủ đề thuộc Vingroup

Vinwonder là một thương hiệu vui chơi giải trí thuộc tập đoàn Vingroup, sở hữu các công viên chủ đề đẳng cấp quốc tế về trải nghiệm giải trí, khám phá văn hóa và lễ hội. Vinwonder đưa ra hệ giá trị cốt lõi gồm: *Một là*, sản phẩm đẳng cấp với những sản phẩm vui chơi, giải trí, giáo dục, nghệ thuật và công nghệ đa dạng, dẫn đầu xu hướng. *Hai là* điểm đến hàng đầu về du lịch của Việt Nam và khu vực. *Ba là*, thấu hiểu khách hàng, am hiểu sâu sắc nhu cầu khách hàng, mang đến cho khách hàng sự an tâm tuyệt đối về chất lượng sản phẩm và dịch vụ. *Bốn là*, cảm hứng tích cực, truyền cảm hứng bằng việc định hướng khách hàng, đặc biệt là giới trẻ, về tư duy tích cực, trách nhiệm với bản thân, xã hội, cộng đồng và môi trường. *Năm là*, xóa bỏ mọi rào cản, tôn trọng sự khác biệt, mang tinh thần cởi mở, bình đẳng, không giới hạn về văn hóa, ngôn ngữ, giới tính...

Hệ thống điểm đến Vinwonder ở Việt Nam gồm có:

1. *Vinke và Vinpearl Aquarium Hà Nội*: là một khu vui chơi giải trí và giáo dục hướng nghiệp. Nằm trong khuôn viên của Trung tâm thương mại Vincom Mega Times City, Vinke và Vinpearl Aquarium là điểm đến hấp dẫn dành cho gia đình và trẻ em. Tại đây trẻ em sẽ được thỏa thích vui chơi và trải nghiệm các hoạt động giải trí hấp dẫn, hay khám phá thế giới đại dương huyền bí tại thủy cung rộng lớn. Ba hoạt động vui chơi giải trí và giáo dục hướng nghiệp tại Vinke và Vinpearl Aquarium Hà Nội là khám phá nghề nghiệp mơ ước với các trò chơi hướng nghiệp hóa thân hấp dẫn; tham quan thủy cung khổng lồ cùng hàng trăm loài sinh vật biển độc đáo, đẹp mắt; trải nghiệm cho cá ăn và xem show “Nàng tiên cá”.

2. *Vinwonder Nha Trang*: tiền thân là Vinpearl Land Nha Trang được xây dựng với mô hình công viên giải trí “tất cả trong một”. Sáu phân khu trò chơi nơi đây tự hào nắm giữ nhiều kỷ lục Việt Nam và thế giới, là lựa chọn hàng đầu của những khách du lịch sành điệu, đón đầu xu hướng và đam mê các trải nghiệm đẳng cấp quốc tế như mãn nhãn với show diễn “triệu đô”, thực cảnh đa phương tiện “Tata show”; trải nghiệm đường trượt zipline dài 880m đạt kỷ lục Việt Nam; công viên nước trên biển duy nhất Việt Nam với 39 đường trượt thử thách sự dũng cảm, trong đó có 2 đường trượt tốt nhất thế giới.

3. *Vinwonder Hội An*: nằm ở trong lòng một Di sản đô thị cổ nổi tiếng thế giới, Vinwonder Hội An được xây dựng với mô hình trải nghiệm độc đáo, không chỉ là nơi vui chơi giải trí mà còn là tổ hợp văn hóa, kiến trúc và nghệ thuật truyền thống đặc sắc của Việt Nam và thế giới. Ba điểm đến hấp dẫn của công viên này là: Bến cảng Giao Thoa, dẫn lối tới Phố cổ ven sông và Đại lộ Giác mơ; River Safari trên sông duy nhất ở Việt Nam; Đảo văn hóa dân gian, nơi lắng nghe các câu chuyện tinh hoa văn hóa từ chính những người nghệ nhân làng nghề trong không gian kiến trúc đặc trưng ba miền và thăng hoa cùng các show diễn văn hóa đặc sắc như thực cảnh “Ký ức Hội An”...

4. *Grand World Phú Quốc*: được đặt tên là “thành phố lễ hội không ngủ” - Grand World là một trải nghiệm độc nhất vô nhị chỉ có tại Phú Quốc United

Center. Khu công viên chủ đề này trải rộng trên diện tích 85ha, sở hữu không gian thanh bình, đậm chất châu Âu vào ban ngày với những dãy phố thương mại sầm uất, thời thượng. Sau thời khắc hoàng hôn tráng lệ, Grand World lên đèn trở thành tâm điểm của nhịp sống sôi nổi về đêm với các show diễn “triệu đô” cùng với không khí hội hè bất tận, tràn đầy năng lượng như các thành phố không ngủ nổi tiếng trên thế giới.

5. *Vinwonders Phú Quốc*: được coi là công viên chủ đề lớn nhất Việt Nam hiện nay với sở hữu 6 phân khu vui chơi giải trí tương ứng với 6 vùng lãnh thổ và 12 chủ đề độc đáo, lấy cảm hứng từ các nền văn minh nổi tiếng của nhân loại và các giai thoại cổ tích thế giới. Những điểm nhấn không thể bỏ lỡ trong số các trải nghiệm lần đầu tiên có tại Việt Nam là khám phá công trình Cung điện Hải Vương - thủy cung hình rùa lớn nhất thế giới; thử thách chính mình với tàu lượn siêu tốc nhanh bậc nhất thế giới; thưởng thức Once-Show diễn thực cảnh đẳng cấp quốc tế kết hợp hoàn hảo giữa nghệ thuật trình diễn, công nghệ 3D mapping đỉnh cao và các hiệu ứng âm thanh, ánh sáng, khói lửa, nước.

6. *Vinpearl Safari Phú Quốc*: đây là công viên bảo tồn, chăm sóc và nuôi dưỡng động vật bán hoang dã, được tọa lạc ở khu nghỉ dưỡng Vinpearl Phú Quốc, xã Gành Dầu, thành phố Phú Quốc, Kiên Giang. Vinpearl Safari là một điểm đến hấp dẫn cho những du khách muốn được hòa mình vào thiên nhiên, ngắm nhìn và tìm hiểu cuộc sống hoang dã của những loài động vật quý hiếm. Khu công viên chủ đề này được xây dựng trên diện tích 380ha và được quy hoạch khá bài bản thành hai phân khu: khu vườn thú mở và công viên động vật hoang dã. Đây là nơi sinh sống của hơn 4500 cá thể của 200 loài động vật, trong đó có rất nhiều loài động vật quý hiếm nhất thế giới như: hổ Bengal, sư tử châu Phi, hươu cao cổ, ngựa vằn, tê giác trắng... Ngoài chức năng là một điểm du lịch độc đáo, Vinpearl Safari Phú Quốc còn là trung tâm bảo tồn động vật bán hoang dã lớn nhất Việt Nam.

2. Kinh nghiệm quản lý hoạt động vui chơi giải trí tại các công viên chủ đề thuộc Sungroup

Tập đoàn SunGroup khởi nghiệp từ Đà Nẵng đang ngày càng lớn mạnh với nhiều dự án nghỉ dưỡng ghi danh Việt Nam lên bản đồ du lịch quốc tế như Intercontinental Dannang Sun Peninsula Resort đã bốn lần liên tiếp được World Travel Awards vinh danh Khu nghỉ dưỡng sang trọng bậc nhất thế giới (2014-2017). Đó còn là JW Marriot Phú Quốc Emerald Bay là khu nghỉ dưỡng và villa trên đảo sang trọng hàng đầu thế giới năm 2018, khu nghỉ dưỡng dành cho đám cưới sang trọng hàng đầu thế giới năm 2019 do World Travel Awards trao tặng. Bên cạnh đó, các khu du lịch và vui chơi giải trí mang thương hiệu Sun World được xây dựng khắp ba miền đất nước, từ Sun World Ba Na Hills, Sun World Dannang Wonders tại Đà Nẵng, Sun World Fansipan Legend tại Sa Pa, Lào Cai, Sun World Hon Thom Nature Park tại Phú Quốc tới Sun World Ha Long Complex tại Quảng Ninh và Sun World Ba Den Mountain tại Tây Ninh đã không chỉ góp phần gia tăng trải nghiệm cho du khách mà còn thay đổi diện mạo điểm đến, tạo ra nhiều công ăn việc làm, tăng thu nhập cho người dân địa phương và thúc đẩy nhiều ngành nghề khác phát triển.

Sun Group cũng góp phần làm cho bức tranh du lịch Việt Nam trở nên sống động và đa sắc hơn với nhiều sản phẩm, dịch vụ du lịch đẳng cấp, từ Lễ hội Pháo hoa quốc tế Đà Nẵng tới chuỗi Carnival đường phố khắp các tỉnh thành Hà Nội, Hạ Long, Sầm Sơn, Đà Nẵng... Bên cạnh đó, hàng loạt show diễn nghệ thuật được đầu tư công phu như “Vũ hội Ánh Dương” tại Sun World Ba Na Hills, “Vũ điệu trên mây” tại Sun World Fansipan Legend... Những đóng góp của Sun Group không chỉ nâng cao chất lượng sống của người dân, làm giàu đẹp cho đất nước, mà còn góp phần nâng cao vị thế đất nước Việt Nam trong mắt bạn bè quốc tế.

Thay lời kết

Việt Nam là đất nước được đánh giá cao trong mắt du khách quốc tế nhờ vào nền tảng chính trị ổn định, thiên nhiên tươi đẹp, giàu tài nguyên du lịch. Theo số liệu thống kê mới nhất từ Cục Du lịch quốc gia, lượng khách quốc tế đến Việt Nam trong tháng 8 ước đạt hơn 1.200.000 lượt khách, tăng 17,2% .

Tính chung 8 tháng năm 2023 ước đạt trên 7,8 triệu lượt khách, đạt 98% kế hoạch năm 2023. Du lịch nước nhà đã phục hồi mạnh sau dịch. Theo các chuyên gia nhận định, với tốc độ tăng trưởng tốt cũng như lợi thế từ những đánh giá tích cực của thế giới, trong thời điểm các tháng cuối năm, ngành du lịch Việt Nam sẽ bước vào mùa cao điểm đón khách quốc tế và còn dồi dào tiềm lực để vượt xa mục tiêu tăng trưởng năm.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (2020), *Chiến lược phát triển Du lịch Việt Nam đến năm 2030*; Tổng cục Du lịch, Hà Nội 2020.
2. Nguyễn Văn Đính (2008), *Giáo trình kinh tế du lịch*, NXB Đại học kinh tế quốc dân.
3. Nguyễn Trọng Đăng, Nguyễn Doãn Thị Liễu (2008), *Quản trị doanh nghiệp Khách sạn - Du lịch*, NXB Thống kê, Hà Nội.
4. Nguyễn Văn Mạnh (2006), *Giáo trình Quản trị kinh doanh lữ hành*, NXB Đại học Kinh tế Quốc dân, Hà Nội.
5. Nguyễn Văn Mạnh, Nguyễn Đình Hòa (2008), *Giáo trình Marketing Du lịch*, NXB Đại học Kinh tế quốc dân Hà Nội.
6. Tạp chí Du lịch Việt Nam số tháng 1,2,3,4,5,6,7,8 năm 2023.

